

4/2008. (VIII. 1.) ÖM rendelet

az erdők tűz elleni védelméről

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 47. § (6) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az önkormányzati miniszter feladat- és hatásköréről szóló 132/2008. (V. 14.) Korm. rendelet 1. § c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva - a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § g) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel egyetértésben - a következőket rendelem el:

1. § A rendelet hatálya kiterjed az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény (a továbbiakban: Evt.) hatálya alá tartozó erdőterületekre (a továbbiakban: erdő). Az erdőben az általános tűzvédelmi szabályokon, valamint az Evt.-nek a tűz elleni védelemre vonatkozó rendelkezésein túl az e rendeletben foglaltakat is alkalmazni kell.

2. § A Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek kötelesek a kezelésükben nem lévő, de az általuk igénybe vett erdőben az erdőtűz megelőzésére a szükséges intézkedéseket megtenni, illetve a működésük közben keletkezett tűz eloltásáról haladéktalanul gondoskodni.

3. § (1) A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (a továbbiakban: MgSzH) Központja (a továbbiakban: erdészeti hatóság) az erdőket erdőrészenként az *1. mellékletben* meghatározott szempontok alapján tűzvédelmi kategóriába sorolja és a besorolást hivatalos honlapján térképi és táblázatos formában közzéteszi.

(2) Az erdészeti hatóság a tűzvédelmi besorolást a körzeti erdőtervek készítésekor felülvizsgálhatja.

(3) Az erdészeti hatóság az erdőgazdálkodó kérelme alapján az erdőrészlet tűzvédelmi besorolását határozatban módosíthatja.

4. § Az erdők tűzvédelmi besorolása az alábbi kategóriákba történik:

a) nagymértékben veszélyeztetett terület,

b) közepesen veszélyeztetett terület,

c) kismértékben veszélyeztetett terület.

5. § (1) Az egyes erdőrészek erdőtűzvédelmi besorolásához szükséges szempontrendszert az *1. melléklet* tartalmazza.

(2) A megyék erdőtűz-veszélyeztetettségi besorolását a *2. melléklet* tartalmazza.

(3) Az erdészeti hatóság és az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: OKF) együttműködve a közepes mértékben és a nagymértékben veszélyeztetett megyékre megyei védelmi tervet készít. A megyei védelmi tervet az erdészeti hatóság és az OKF a hivatalos honlapján közzéteszi.

(4) A megyei védelmi terv tartalmazza

a) a megye erdőinek leírását a megelőzést és a megfigyelést szolgáló rendszerekre és a rendelkezésre álló tűzvédelmi eszközökre tekintettel, beleértve az erdőtűz elleni védelem módszereinek és technikáinak általános leírását is,

b) beszámoló a megelőző öt év erdőtüzeiről, valamint ezen tüzek okainak leírását és elemzését,

c) a tízéves tervidőszak végére elérendő célokat a főbb tűzkeletkezési okok megszüntetésére és csökkentésére, továbbá a megelőzési, megfigyelési és ellenőrző rendszerek javítására,

d) a célok elérése érdekében tervezett intézkedések leírását,

e) az erdők tűzvédelmét végző szervezetek és személyek a feladat elvégzésével összefüggésben szükséges adatait, részvételük összehangolásának módját.

(5) Védelmi tervet kell készítenie annak az erdőgazdálkodónak, akinek a kezelésében lévő erdőben a nagymértékben és a közepesen veszélyeztetett terület összesített mérete meghaladja a 100 hektárt.

(6) A védelmi terv tartalmazza

a) a kérdéses terület vagy területrész jelenlegi helyzetének leírását a megelőzést és a megfigyelést szolgáló rendszerekre és a rendelkezésre álló tűzvédelmi eszközökre tekintettel, beleértve az erdőtűz elleni védelem módszereinek és technikáinak leírását is,

b) beszámoló a megelőző öt év erdőtüzeiről, valamint ezen tüzek feltárt okainak leírását és elemzését,

c) a tízéves tervidőszak végére elérendő célokat a főbb tűzkeletkezési okok megszüntetésére és csökkentésére, továbbá a megelőzési, megfigyelési és ellenőrző rendszerek javítására,

d) a célok elérése érdekében tervezett intézkedések leírását,

e) az erdők tűzvédelmét végző szervezetek és személyek a feladat elvégzésével összefüggésben szükséges adatait, részvételük összehangolásának módját.

(7) A védelmi tervet az erdőgazdálkodó megküldi a székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes megyei katasztrófavédelmi igazgatósághoz.

(8) Egyszerűsített védelmi tervet kell készítenie

a) a 10 hektárt meghaladó nagymértékben veszélyeztetett, vagy

b) a 20 hektárt meghaladó közepesen veszélyeztetett területet kezelő erdőgazdálkodónak.

(9) Az egyszerűsített védelmi terv tartalmazza

a) a veszélyeztetett terület leírását,

b) a megelőző intézkedéseket,

c) a tűz esetén értesítendő szervek elérhetőségét,

d) a tűz esetén igénybe vehető eszközöket és azok elérhetőségét.

(10) Az erdő fekvése szerint illetékes (a továbbiakban: területileg illetékes) MgSzH területi szerv és a területileg illetékes tűzoltóság az egyszerűsített védelmi terv meglétét ellenőrizheti.

(11) Az elkészített védelmi tervet és egyszerűsített védelmi tervet módosítani kell, ha a tűzvédelmi helyzetre kiható változás következik be.

A tűzesetek megelőzése

6. § (1) Az erdővel érintkező vagy azon áthaladó vasút és közút kezelője az erdő felőli oldalon köteles 2 méter széles védősávot kialakítani.

(2) A védősávot éghető aljnövényzettől, gallytól, cserjéktől, fáktól tisztán kell tartani.

(3) Erdősítéskor a tűzpászta nem szabad fát telepíteni (magot vetni, csemetét ültetni). A tűzpászta minimálisan 3 méter széles, minden éghető anyagtól mentes, talajjal fedett terület, melynek folyamatos karbantartásáról, azaz gyomtól és egyéb éghető anyagtól mentes állapotban tartásáról az erdőgazdálkodó köteles gondoskodni.

(4) A vasút, illetve a közút és az erdő közötti védősávon, valamint az út menti fásított árokparton a száraz növényrészeket és a hulladékot az alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységre vonatkozó szabályok szerint lehet elégetni.

7. § Az erdőgazdálkodó köteles a kijelölt tűzrakó hely környékéről az éghető anyagokat eltávolítani, és azt állandó jelleggel az éghető anyagoktól mentesen tartani.

8. § Az erdőgazdálkodó köteles az erdőbe vezető utak, ösvények, nyiladékok bejáratánál, az autós-pihenőknél, valamint a tűzrakó helyeken - jól látható módon - az erdőben történő tűzrakásra, a nyílt láng használatára, a dohányzás szabályaira és a tűzjelzés módjára vonatkozó figyelmeztető, tájékoztató táblákat elhelyezni.

Tűzveszélyes üzemi tevékenység

9. § (1) Védett természeti területen lévő erdőben - a kijelölt és a kiépített tűzrakó hely kivételével - tűz gyújtásához a természetvédelmi hatóság engedélye is szükséges.

(2) Vágástéri hulladékot az erdőben az Evt.-ben foglaltakon túl csak abban az esetben lehet égetéssel megsemmisíteni, ha annak felhasználására és hasznosítására más lehetőség nincs vagy az nem gazdaságos.

(3) Védett természeti területen lévő erdőben kerülni kell a vágástéren történő vágástéri hulladékégetést.

(4) A vágástéri és egyéb fahulladék égetése a területileg illetékes tűzoltósághoz történő bejelentést követően végezhető alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenység.

(5) Az égetést az erdőgazdálkodó által megbízott személy irányítása mellett, az erre a munkára vonatkozó tűzvédelmi oktatásban részesült személyek végeztetik szélcsendes időben. Az égetés helyszínén a tűz jelzésére alkalmas eszközt kell készenlétben tartani.

(6) Az égetést akkor lehet elkezdni, ha a vágástéri hulladék a faállomány szélétől legalább 30 méterre halomba van rakva, és körülötte legalább 2 méter széles, éghető anyagoktól mentes tűzvédő sávot alakítottak ki.

(7) Az égetés helyszínén a tűz tovaterjedésének megakadályozására alkalmas, megfelelő mennyiségű tűzoltóeszközt kell készenlétbe helyezni.

(8) Indokolt esetben a vágástéri hulladék összegyűjtés nélküli elégetésére, a tűzpászta tisztántartására ellenőrzött tüzet is alkalmazhat az erdőgazdálkodó. Az ellenőrzött tűz olyan folyamatosan ellenőrzött viszonyok között égő tűz, melynek célja a biomassza mennyiségének csökkentése a területen.

(9) Az ellenőrzött tűz tervezett alkalmazását az erdőgazdálkodó köteles bejelenteni a területileg illetékes tűzoltóságnak, köteles továbbá az érintett területet bemutató térképet, az alkalmazandó égetési technikák leírását és a tűz biztosításához rendelkezésre álló saját eszközeinek listáját részére átadni.

(10) Az ellenőrzött tűz irányítását legalább tűzoltó alaptanfolyami végzettséggel rendelkező személy végezheti.

(11) Védett természeti területen ellenőrzött tűz csak a védett természeti területekre vonatkozó jogszabályok betartása mellett, a természetvédelmi hatóság engedélyével végezhető.

10. § A faszen- és a mészégető üzemeltetője köteles a boksa és a kemence környékét 15 méteres körzetben fától, cserjéktől, száraz növénytől tisztán tartani és a tűzoltáshoz szükséges anyagokról, eszközökről gondoskodni. A tűz teljes elhamvadásáig biztosítani kell a boksa és a kemence felügyeletét.

11. § (1) Az erdőben létesített építmények használatára, fűtő- és tüzelőberendezéseinek üzemeltetésére, tűzvédelmére, az építményekben tartózkodó személyek magatartására vonatkozó szabályokat az erdőgazdálkodó, illetve az erdőgazdálkodóval egyetértésben az építmény használója külön jogszabály szerinti tűzvédelmi szabályzatban köteles megállapítani.

(2) Az erdő területén az éghető folyadék tárolóhelyét, valamint a környezetét legalább 5 méteres körzetben gyomtalanítva, éghető anyagoktól mentesen kell tartani, és az egész területet további legalább 4 méter széles, felszántott és felásott védősávval kell körülvenni. Bekerített tárolóhelynél a védősávot a kerítés külső oldalán kell létesíteni.

(3) Éghető folyadékot az erdei tűzrakó helytől csak 50 méternél nagyobb távolságban lehet tárolni.

Fokozott tűzveszély időszakára vonatkozó szabályok

12. § (1) Az erdőgazdálkodó a tűzgyújtási tilalom ideje alatt a tűzvédelmi szempontból nagymértékben veszélyeztetett területek esetében köteles

a) az erdőbe vezető utak, ösvények, nyiladékok bejáratánál és a tűzrakó helyeken az általános tűzgyújtási tilalomra figyelmeztető táblát elhelyezni,

b) a tűzgyújtási tilalomra vonatkozó rendelkezések megtartását folyamatosan ellenőrizni,

c) a veszélyeztetett helyekre a tűz jelzésére alkalmas eszközökkel felszerelt tűzvédelmi őrköt (tűzjelző szolgálatot) állítani,

d) az erdőtűz oltására megfelelő munkacsoport, felszerelés és jármű készenlétben tartásáról gondoskodni.

(2) Az erdőgazdálkodó a tűzvédelmi szempontból kismértékben és közepesen veszélyeztetett területek esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott kötelezettségeket teljesíti.

(3) A területileg illetékes tűzoltóság és a területileg illetékes MgSzH területi szerv a tűzgyújtási tilalom időszaka alatt rendszeresen ellenőrzi az ezen időszakra vonatkozó szabályok betartását.

Tűzoltás

13. § (1) A lakott erdészházaknál és az üzemelő turistaházaknál gondoskodni kell az állandó tűzjelzési lehetőségéről.

(2) Az erdőgazdálkodó köteles az erdőben dolgozók riasztását megszervezni.

(3) A 100 hektárnál nagyobb, nagymértékben és közepesen veszélyeztetett terület erdőgazdálkodója köteles

a) az általa kijelölt erdészeti létesítményekben legalább 30 személy részére az erdőtűz oltására alkalmas felszerelést készenlétben tartani,

b) az erdőtűz oltására megfelelő munkacsoport, felszerelés és jármű készenlétben tartásáról gondoskodni.

14. § Az erdőgazdálkodó köteles intézkedni arról, hogy az erdőtűz után a területet 24 órán át őrizték, és az égett terület szélén - ahol lehetséges - a talajt legalább 1 méter szélességben felszántásák.

Erdőtűzek elleni védelem információs rendszere

15. § Erdőterületet érintő tüzek esetén a területileg illetékes MgSzH területi szervet és a területi illetékes tűzoltóságot kölcsönös tájékoztatási kötelezettség terheli.

16. § Az erdészeti hatóság a rendelkezésre álló adatok alapján végzi

a) az éves erdőtűz elleni védelem javítását célzó tervek és programok elkészítését,

b) az országos erdőtűz adattár vezetését.

17. § (1) Az országos erdőtűz adattár tartalmazza:

a) az első riasztás dátumát és időpontját (év, hónap, nap, óra, perc), amikor a tűzoltóságot tájékoztatták a tűz észleléséről,

b) az első beavatkozás dátumát és időpontját (év, hónap, nap, óra, perc), amikor az első tűzoltóegységek megérkeztek az erdőtűz helyszínére,

c) a tűz eloltásának dátumát és időpontját (év, hónap, nap, óra, perc), amikor a tüzet teljesen eloltották, és az utolsó tűzoltóegységek elhagyták az erdőtűz helyszínét,

d) a tűz keletkezésének helyszínét (a település neve és KSH kódszáma),

- e) a tűz feltételezett kiindulási pontját,
 f) a teljes leégett területet (hektárban),
 g) a leégett terület megoszlását hektárban a Közösségen belüli erdők és környezeti kölcsönhatások megfigyeléséről szóló 2152/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2006. november 7-i 1737/2006/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1737/2006/EK rendelet) előírásai alapján (erdő, egyéb fás terület, egyéb terület bontásban),
 h) a tűz tényleges vagy feltételezett keletkezésének okát az 1737/2006/EK rendelet előírásai alapján (1. ismeretlen; 2. természetes ok; 3. baleset vagy hanyagság, azaz emberi tevékenységgel kapcsolatos, de nem szándékos tűzokozás; 4. szándékosság, gyújtogatás),
 i) a tűz típusát,
 j) a tűz során károsodott vegetációtípusok területi megoszlását és az elégett biomassa mennyiségét,
 k) a károsodott erdőrészek felsorolását,
 l) a károsodott erdőrészekből leégett terület nagyságát,
 m) a károsodott erdőrészekben a tűz intenzitását,
 n) a leégett terület alakját,
 o) a károsodott erdőrészek faállomány szintű adatait,
 p) a tüzesettel kapcsolatos erdőfelügyeleti intézkedések rövid leírását,
 q) az 50 hektár feletti erdőtüzek esetén a leégett terület határát ábrázoló térképet.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatok közül az a)-i) pontban meghatározottakat az OKF szolgáltatja a tűz keletkezése után 30 napon belül.
- (3) Ha a tűzoltóság a tűzoltásban nem vett részt, az erdészeti hatóság az erdőtüzet utólag jelzi a területileg illetékes tűzoltóságnak, és gondoskodik arról, hogy a tüzeset bevezetésre kerüljön az erdőtűz adattárba.

Záró rendelkezések

18. § (1) E rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

 (2)

19. § Az 5. § (5) bekezdése szerinti védelmi terv, és az 5. § (8) bekezdése szerinti egyszerűsített védelmi terv készítési kötelezettségének az erdőgazdálkodó 2008. december 31-ig köteles eleget tenni.

20. § Ez a rendelet a Közösségen belüli erdők és környezeti kölcsönhatások megfigyeléséről szóló 2152/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2006. november 7-i 1737/2006/EK bizottsági rendelet 9. cikke és II. melléklete végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

1. melléklet a 4/2008. (VIII. 1.) ÖM rendelethez

Az erdőrészek besorolásának alapját az erdőreszlet szinten elvégzett osztályozás képezi.

1. Nagymértékben veszélyeztetett kategóriába tartozó erdők:

a) Erdeifenyő és feketefenyő elegyes és elegyetlen állományok

b) Közönséges boróka állományok

c) Lombos (tölgy, cser, akác - csak fenyő elegyes) erdőfelújítások és erdőtelepítések 5 méteres magasságig

2. Közepesen veszélyeztetett kategóriába tartozó erdők:

a) A nagymértékben veszélyeztetett kategóriába nem sorolt egyéb fenyves fiatalosok

b) Tölgy, cser állományok, karsztbokorerdők 5 méteres magasság felett

c) A 2 évnél régebbi felújítandó üres vágásterületek

2. melléklet a 4/2008. (VIII. 1.) ÖM rendelethez

A megyék erdőtűz-veszélyeztetettségi besorolása a következő tényezők figyelembevételével történik

- az egyes társulások biomassa-dinamikai és tűzökológiai viszonyai,
- az adott településhatárhoz tartozó közepesen és nagymértékben veszélyeztetett terület aránya az összes erdőterülethez képest,
- az adott megyében a közepesen és nagymértékben veszélyeztetett terület aránya az összes erdőterülethez képest,
- az elmúlt évek tűzkár-statisztikai adatai,
- a regionális szocio-ökonómiai viszonyok,
- a geológiai, talajtani viszonyok,

- az időjárási viszonyok.

Nagymértékben veszélyeztetett megyék:

- Bács-Kiskun megye,

- Borsod-Abaúj-Zemplén megye.

Közepes mértékben veszélyeztetett megyék:

- Csongrád megye,

- Heves megye,

- Nógrád megye,

- Veszprém megye,

- Budapest (főváros) és csatoltan - a Pilis és a Budai-hegység fenyevesei, illetve a sűrű beépítés miatt - az alábbi települések:

Budajenő, Budakalász, Budakeszi, Budaörs, Csobánka, Nagykovácsi, Perbál, Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisszentiván, Pilisszentkereszt, Pilisszántó, Pilisvörösvár, Pomáz, Páty, Solymár, Szentendre, Üröm.
